

Nr 45

Bevillningsutskottets betänkande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) jämte motioner.

Propositionen

I propositionen 1969:100 föreslår Kungl. Maj:t att riksdagen antar därvid fogat förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Enligt propositionen föreslås på grundval av företagsskatteutredningens betänkande (SOU 1968:26) ändrade avskrivningsregler vid inkomstbeskattningen för rörelse- och hyresfastigheter. De föreslagna ändringarna syftar till att bättre anpassa gällande regler till det företagsekonomiska kostnadsbegreppet.

I fråga om rörelsefastigheter innebär förslaget bl. a. en ändrad gränsdragning för vad som i avskrivningshänseende skall räknas till mark, byggnad och inventarier. Den ändrade gränsdragningen innebär bl. a. att ledningar m. m., som enligt nuvarande regler räknas till marken och därför inte alls kan avskrivas, i stället skall behandlas på samma sätt som inventarier. De skall alltså kunna avskrivas efter de procentsatser som tillämpas för maskiner och inventarier. Detsamma gäller andra tillgångar som, trots att de används i produktionsprocessen, nu räknas som tillbehör till byggnad.

En särskild avskrivningsrätt föreslås för vissa till rörelsefastighet hörande markanläggningar såsom körplaner, parkerings- och upplagsplatser, vägar m. m.

I fråga om rörelsebyggnader föreslås en förbättrad avskrivningsrätt för den som nyinvesterat genom ny-, till- eller ombyggnad. För sådana investeringar föreslås rätt till ett s. k. primäravdrag med 2 % för vart och ett av de första fem åren efter investeringen. Även i fråga om de vanliga årliga värdeminskningsavdragen förutsätts en viss allmän höjning av procenttalen. Avskrivning på byggnad föreslås i princip alltid ske på byggnadens verkliga anskaffningsvärde. Taxeringsvärdet skall därför inte få användas som avskrivningsunderlag.

Även i fråga om hyresfastigheterna föreslås en höjning av de procent-

satser som skall gälla för avskrivningarna. Således föreslås att värdeminskningssavdraget beräknas efter 1,5 % för stenbyggnader och efter 1,75 % för träbyggnader. Också för hyresfastigheternas vidkommande föreslås en övergång så att avskrivningarna fortsättningsvis skall ske på anskaffningsvärdet i stället för det taxerade byggnadsvärdet. En annan nyhet är att reparations- och underhållskostnader överstigande 6 000 kr. får fördelas till avdrag på tre år.

De nya bestämmelserna om fastighetsavskrivningar avses kunna tillämpas första gången vid 1970 års taxering. Skattskyldig som så önskar kan dock få äldre bestämmelser tillämpade även vid 1970 och 1971 års taxering.

Författningsförslaget har följande lydelse.

Förslag

till

Lag

om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, dels att 5 § 1 mom., 29 § 1 mom., punkt 2 a av anvisningarna till 22 §, punkterna 2 och 3 av anvisningarna till 25 §, punkt 1 av anvisningarna till 28 §, punkt 7 av anvisningarna till 29 §, punkt 1 av anvisningarna till 35 §, punkt 1 av anvisningarna till 36 § och punkt 2 av anvisningarna till 41 § kommunalskattelagen den 28 september 1928¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges, dels att i lagen skall till anvisningarna till 25 § fogas en ny punkt, 7, samt till anvisningarna till 29 § två nya punkter, 16 och 17, av nedan angiven lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

5 §.

- | | |
|--|--|
| 1 m o m. Från skatteplikt — — — | industriell anläggning; |
| d) statens samt kommuns eller annan menighets byggnader för allmän styrelse eller förvaltning ävensom för kultur- eller rättsvård, ordning eller säkerhet, barnavård, sundhetsvård, religionsvård eller undervisning, så ock byggnader, som avses i 18 och 41 §§ lagen om socialhjälp; | d) statens samt kommuns eller annan menighets byggnader för allmän styrelse eller förvaltning ävensom för kultur- eller rättsvård, ordning eller säkerhet, barnavård, sundhetsvård, religionsvård eller undervisning, så ock byggnader, som avses i 18 § lagen om socialhjälp; |
| e) byggnader som — — — — — | avsedda byggnader. |
| Därest under — — — — — | fastighetens värde. |
| Från skatteplikt — — — — — | ecklesiastik boställsordning. |

¹ Senaste lydelse av 5 § 1 mom. se 1962:160, av 29 § 1 mom. se 1966:724, av punkt 2 a av anvisningarna till 22 § se 1968:729, av punkt 2 av anvisningarna till 25 § se 1953:404, av punkt 3 av anvisningarna till 25 § och av punkt 7 av anvisningarna till 29 § se 1957:59, av punkt 1 av anvisningarna till 28 § och av punkt 1 av anvisningarna till 36 § se 1967:748, av punkt 1 av anvisningarna till 35 § se 1951:761 samt av punkt 2 av anvisningarna till 41 § se 1951:790

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

29 §.

1 m o m. Från bruttointäkten — — — — — är underkastad;
 värdeminskning å markanläggning, avsedd för användning i ägarens rörelse;
 värdeminskning å naturtillgångar — — tillhörande fördelningsledning. Har skattskyldig — — — — — oavskrivna värde.

Anvisningar

till 22 §.

2. a. Avdrag medgives för sådan värdeminskning å till jordbruket eller till dess binärningar eller till skogsbruket hörande driftbyggnader, därunder inbegripna för driften nödiga bostadsbyggnader, som dessa även med normalt underhåll och akt-sam vård äro underkastade. Avdrag-et bör bestämmas till viss procent av byggnadens värde. Detta skall an-ses vara lika med anskaffningskost-naden. Kan denna icke visas, skall såsom byggnads värde anses två tredjedelar av summan av under be-skattningsåret gällande taxerat jord-bruksvärde, skogsmarksvärde, värde av övrig mark och värde av särskil-da tillgångar, minskat med skäligt värde av mera betydande naturtill-gångar och särskilda förmåner. Skogsmarksvärdet inräknas dock med högst 25 000 kronor. Naturtill-gångar och särskilda förmåner an-ses såsom mera betydande, om vär-det därav överstiger en tiondedel av ovannämnda summa. Procenttalet bör bestämmas olika allt efter den tid en byggnad av ifrågavarande art anses kunna för sitt ändamål utnytt-jas. Vid bestämmande av denna tid skall vederbörlig hänsyn tagas exem-pelvis därtill, att en av arrendator uppförd byggnad enligt arrendeav-talet icke skall vid arrenderättens upphörande lösas av jordägaren (jfr punkt 7 av anvisningarna till 29 §).

2. a. Avdrag medgives för sådan värdeminskning å till jordbruket eller till dess binärningar eller till skogsbruket hörande driftbyggnader, därunder inbegripna för driften nödiga bostadsbyggnader, som dessa även med normalt underhåll och akt-sam vård äro underkastade. Avdra-get bör bestämmas till viss procent av byggnadens värde. Detta skall an-ses vara lika med anskaffningskost-naden. Kan denna icke visas, skall såsom byggnads värde anses två tredjedelar av summan av under be-skattningsåret gällande taxerat jord-bruksvärde, skogsmarksvärde, värde av övrig mark och värde av särskil-da tillgångar, minskat med skäligt värde av mera betydande naturtill-gångar och särskilda förmåner. Skogsmarksvärdet inräknas dock med högst 25 000 kronor. Naturtill-gångar och särskilda förmåner an-ses såsom mera betydande, om vär-det därav överstiger en tiondedel av ovannämnda summa. Procenttalet bör bestämmas olika allt efter den tid en byggnad av ifrågavarande art anses kunna för sitt ändamål utnytt-jas. Vid bestämmande av denna tid skall vederbörlig hänsyn tagas exem-pelvis därtill, att en av arrendator uppförd byggnad enligt arrendeav-talet icke skall vid arrenderättens upphörande lösas av jordägaren (jfr punkt 7 *sjunde stycket* av anvis-ningarna till 29 §).

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Har byggnad förvärvats på annat sätt än genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, skall som anskaffningsvärde anses det belopp, som i beskattningsavseende kvarstår oavskrivet för överlåtaren, om ej särskilda omständigheter föranleda annat. Vid beräkning av anskaffningsvärdet i vissa fall äger de två sista meningarna av punkt 3 b sista stycket av anvisningarna till 29 § motsvarande tillämpning.

I byggnads anskaffningsvärde inräknas kostnad för till- eller ombyggnad som nedlagts efter förvärvet av byggnaden. I anskaffningsvärdet för byggnad inräknas även kostnad för plantering, parkeringsplats och annan jämförlig anläggning på fastigheten, även om anläggningens värde ingår i det markvärde som fastställts vid fastighetstaxeringen. Vidare får i anskaffningsvärdet inräknas kostnad som ägaren haft för rivning av byggnad eller annat som tidigare funnits på fastigheten, om rivningen kan anses ha varit betingad av och skett i nära anslutning till den nya byggnadens uppförande.

Det årliga värdeminskningssavdraget beräknas efter 1,5 procent för byggnad av sten, tegel, betong eller annat jämförligt material och efter 1,75 procent för byggnad av trä. Avdraget får dock beräknas efter högre procenttal, om särskilda omständigheter föranleda därtill.

3. Avdrag enligt 25 § 1 mom. för värdeminskning å maskiner och andra inventarier får ske på sätt och i den ordning, som enligt punkt 3 a—c av anvisningarna till 29 § gäller om avdrag för värdeminskning å dylika tillgångar i rörelse. Fasta maskiner och andra inventarier, för vilka ej enligt punkt 5 av anvisningarna till 10 § redovisats särskilt maskinvärde, skola dock inräknas i byggnadens värde och således bliva föremål för avskrivning

b. Avdrag enligt 25 § 1 mom. för årlig värdeminskning av värmepannor, hissmaskinerier och jämförlig maskinell utrustning, vars värde ingår i taxeringsvärdet (byggnadsvärdet), medgives enligt särskild avskrivningsplan efter högre procenttal än för byggnaden i övrigt. Värdeminskningssavdraget beräknas på utrustningens anskaffningsvärde. Angående beräkningen av detta värde gäller i tillämpliga delar vad som sägs i andra stycket under a ovan.

(Nuvarande lydelse)

enligt punkt 2 här ovan, med rätt för taxeringsnämnd att i samförstånd med den skattskyldige bestämma, att värdeminskningens avdrag å tillgång, vars värde ej inräknas i särskilt maskinvärde men tidigare varit inräknat i sådant värde, skall alltjämt beräknas såsom för inventarier.

(Föreslagen lydelse)

Avskrivnes maskinell utrustning enligt särskild plan, skall underlaget för beräkning av värdeminskningens avdrag för byggnaden minskas i motsvarande mån. Om tillgång som ingår i sådan utrustning på grund av förslitning eller teknikens utveckling blivit oanvändbar innan fastigheten avyttrats, medgives avdrag för den del av tillgångens värde som kvarstår oavskriven enligt planen.

Avdrag för årlig värdeminskning enligt särskild avskrivningsplan medgives även beträffande lösa inventarier som höra till fastigheten.

3. Användes fastighet, varav intäkterna beräknas enligt 24 § 1 mom., helt eller delvis i ägarens rörelse, tillämpas punkterna 3, 4, 7, 16 och 17 av anvisningarna till 29 § i fråga om rätt till avdrag för värdeminskning m. m. av sådana i rörelsen använda tillgångar som ingå i fastighetens mark- och byggnadsvärden. Härvid iakttages bland annat att reglerna om avdrag för värdeminskning av maskiner och inventarier tillämpas även beträffande till fastigheten hörande fasta maskiner och andra inventarier, för vilka särskilt maskinvärde redovisas enligt punkt 5 av anvisningarna till 10 §, om de användas i rörelsen. Vidare iakttages att reglerna i punkt 2 b om avdrag för värdeminskning av värmepannor m. m. icke tillämpas, när avdrag för värdeminskning av byggnad medgives enligt föreskrifterna i punkt 7 av anvisningarna till 29 §.

Om fastighetens ägare begär det, tillämpas punkterna 3 a—c, 7, 16 och 17 av anvisningarna till 29 § i fråga om fastighet eller del av fastighet som användes i rörelse bedriven av annan än fastighetsägaren.

Avskrivnes tillgång som avses i denna punkt enligt ovannämnda regler för avskrivning av tillgångar i rörelse, får tillgångens värde icke ingå i underlaget för annan avskrivning enligt 25 § 1 mom.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

7. Har skattskyldig under ett visst beskattningsår haft kostnader ej understigande 6 000 kronor för reparation och underhåll av fastighet, varav intäkterna beräknas enligt 24 § 1 mom., får han utan hinder av 41 § och punkt 2 av anvisningarna till samma paragraf efter eget val göra avdrag för kostnaderna vid taxering för beskattningsåret i fråga eller för något av de två närmast följande beskattningsåren. Avdraget får även fördelas mellan dessa tre år på sätt den skattskyldige önskar.

till 28 §.

1. Till intäkt av rörelse hänföras — — — stadgade grunder.

Till intäkt av rörelse hänföres intäkt vid avyttring av för stadigvarande bruk avsedda maskiner och andra inventarier, vilka icke vid beräkning av värdeminskningssavdrag hänföres till byggnad (se punkt 7 av anvisningarna till 29 §), samt intäkt vid avyttring av patenträtt eller liknande tidsbegränsad rättighet. Detsamma gäller intäkt vid avyttring av hyresrätt och av varumärke, firmanamn eller annan rättighet av goodwill natur.

Skattskyldig, som driver tomtrörelse, byggnadsrörelse eller handel med fastigheter, skall såsom intäkt av rörelsen upptaga vad som influtit vid försäljning av sådan fastighet eller del därav, oberoende av sättet för fastighetens förvärvande och tiden för innehavet, varefter frågan om och i vad mån nettointäkt uppstått genom försäljningen kommer att bero på resultatet av rörelsen i dess helhet under beskattningsåret. Därvid iakttages utöver vad som gäller enligt anvisningarna till 27 § följande. Om fastighet, som utgör lagertillgång i tomtrörelse, byggnadsrörelse eller handel med fastigheter, förvärvats innan rörelsen påbörjats, beräknas fastighetens värde vid tiden för rörelsens påbörjande på

Till intäkt av rörelse hänföres intäkt vid avyttring av för stadigvarande bruk avsedda maskiner och andra inventarier samt därmed vid beräkning av värdeminskningssavdrag likställda tillgångar (jfr punkterna 7 och 16 av anvisningarna till 29 §). Till intäkt av rörelse hänföres även intäkt vid avyttring av patenträtt eller liknande tidsbegränsad rättighet. Detsamma gäller intäkt vid avyttring av hyresrätt och av varumärke, firmanamn eller annan rättighet av goodwill natur.

Skattskyldig, som driver tomtrörelse, byggnadsrörelse eller handel med fastigheter, skall såsom intäkt av rörelsen upptaga vad som influtit vid försäljning av sådan fastighet eller del därav, oberoende av sättet för fastighetens förvärvande och tiden för innehavet, varefter frågan om och i vad mån nettointäkt uppstått genom försäljningen kommer att bero på resultatet av rörelsen i dess helhet under beskattningsåret. Därvid iakttages utöver vad som gäller enligt anvisningarna till 27 § följande. Om fastighet, som utgör lagertillgång i tomtrörelse, byggnadsrörelse eller handel med fastigheter, förvärvats innan rörelsen påbörjats, beräknas fastighetens värde vid tiden för rörelsens påbörjande på

(Nuvarande lydelse)

samma sätt som vid beräkning av realisationsvinst enligt punkterna 1 och 2 av anvisningarna till 36 §. Detta värde utgör fastighetens uppräknade ingångsvärde i rörelsen även vid senare års taxeringar. Om en skattskyldig, som utövar industriell verksamhet, avyttrar någon för denna verksamhet avsedd fastighet, skall vad av försäljningssumman belöper å sådana till fastigheten hörande maskiner och andra inventarier, vilka icke vid beräkning av värde-minskningsavdrag hänföras till byggnad, upptagas såsom intäkt av rörelse, varemot återstående delen av försäljningssumman skall upptagas såsom intäkt av tillfällig förvärsverksamhet, i den mån de i 35 § angivna förutsättningarna för skattepliktig realisationsvinst föreligga.

(Föreslagen lydelse)

samma sätt som vid beräkning av realisationsvinst enligt punkterna 1 och 2 av anvisningarna till 36 §. Detta värde utgör fastighetens uppräknade ingångsvärde i rörelsen även vid senare års taxeringar. Om en skattskyldig, som bedriver eller tidigare bedrivit rörelse, avyttrar fastighet eller del av fastighet som han för stadigvarande bruk använt i rörelsen, skall den del av försäljningssumman som belöper på sådana till fastigheten hörande tillgångar, vilka vid beräkning av värde-minskningsavdrag hänföras eller hänförs till maskiner och andra inventarier (jfr punkterna 7 och 16 av anvisningarna till 29 §), upptagas såsom intäkt av rörelse, varemot återstående delen av försäljningssumman skall upptagas såsom intäkt av tillfällig förvärsverksamhet, i den mån de i 35 § angivna förutsättningarna för skattepliktig realisationsvinst föreligga.

Utskiftar svenskt — — — — — vid utskiftningen.

till 29 §.

7. Avdrag medges ock för värde-minskning å byggnad, vilken är avsedd för användning i ägarens rörelse. Avdraget bör bestämmas till viss procent av byggnadens värde, olika allt efter den tid byggnaden anses kunna utnyttjas. Vid denna bedömning skola beaktas jämväl sådana omständigheter som att byggnadens ekonomiska varaktighetstid kan antagas komma att röna inflytande av framtida rationaliseringar, förändringar med hänsyn till teknikens utveckling, omläggning av verksamhet och liknande. Är på grund av särskilda omständigheter av annan art än nyss nämnts byggnadens värde för rörelsen begränsat till förhållandevis kort tid, skall hänsyn även härtill tagas. Så kan vara fallet exempelvis då fråga är om byggnad för utnyttjande av en begränsad malmfyndighet, eller då å annans grund belä-

7. Kostnaden för anskaffande av byggnad, vilken är avsedd för användning i ägarens rörelse, avdrages genom årliga värde-minskningsavdrag enligt föreskrifterna i denna punkt. Är fråga om rent tillfälliga byggnader, avsedda att användas endast ett fåtal år, får dock byggnadskostnaden i sin helhet avdragas för det år då anskaffningen ägt rum.

I byggnads anskaffningsvärde inräknas ej värdet av sådana delar och tillbehör, som äro avsedda att direkt tjäna byggnadens användning för rörelseändamål, även om deras värde ingår i det vid fastighetstaxeringen fastställda byggnadsvärdet.

I enlighet härmed inräknas ej i värdet av industribyggnad värdet av tillgångar avsedda för den industriella driften såsom maskiner, anordningar för godstransport som t. ex. räls, traversbanor och hissar, behål-

(Nuvarande lydelse)

gen byggnad, som användes i rörelse, vid nyttjanderättens upphörande icke skall av jordägaren lösas. I fråga om rent tillfälliga byggnader, avsedda att användas endast ett fåtal år, må byggnadskostnaden i sin helhet avdragas för det år, då utgiften för byggnadens uppförande ägt rum.

I byggnads värde inräknas ej värdet å fasta maskiner och andra till byggnaden hörande inventarier, för vilka enligt punkt 5 av anvisningarna till 10 § särskilt maskinvärde redovisats vid fastighetstaxeringen eller, såvitt fråga är om tillgångar, vilka ännu ej varit föremål för fastighetstaxering, bör redovisas vid sådan taxering. Å dem tillämpas reglerna i punkterna 3 och 4. Rörande avdrag för värdeminskning å övriga maskiner, inventarier m. m., vilkas värde inräknas i byggnadsvärde som fastställt vid fastighetstaxering, tillämpas däremot de för värdeminskning å byggnad meddelade bestämmelserna. Har på grund av vad nu sagts tillgång en gång hänförts till maskiner, inventarier eller dyl., skall den, såvida ej taxeringsnämnd i samförstånd med den skattskyldige anorlunda bestämmer, alltfört behandlas såsom dylik tillgång, ändå att den sedermera ej inbegripes i särskilt maskinvärde.

Hinder möter ej att, där utredning rörande anskaffningsvärde som avses i punkt 3 här ovan förebringas, för byggnad, vilken är avsedd för användning i ägarens rörelse, beräkna värdeminskningsavdraget enligt avskrivningsplan på sätt i nämnda punkt angives.

(Föreslagen lydelse)

lare, ställningar för lagring e. d. samt ej heller värdet av anordningar för användningen av dessa tillgångar som t. ex. särskilda fundament. I byggnadens värde inräknas vidare ej värdet av ledningar för vatten, avlopp m. m., avsedda att direkt tjäna den industriella driften, eller värdet av speciella värmeanläggningar, ventilationsanordningar eller särskilda skorstenar för avledande av gaser och annat som alstras vid produktionen. I värdet av byggnad som är avsedd för affärsändamål inräknas exempelvis ej värdet av hyllor, diskar eller annan butiksinnredning, rulltrappor m. m. Tjänstgör konstruktion, för vilken byggnadsvärde fastställt vid fastighetstaxeringen, i sin helhet eller till viss del som maskin eller redskap, såsom kan vara fallet med oljecisterner och siloanläggningar, anses värdet av sådan konstruktion ej ingå i byggnadens värde.

I fråga om tillgångar, vilkas värde enligt andra och tredje styckena ej inräknas i byggnadens värde, tillämpas i stället de föreskrifter som enligt punkterna 3 och 4 gälla för beräkning av värdeminskningsavdrag m. m. för maskiner och andra inventarier i rörelse.

Av punkt 16 fjärde stycket framgår, att värdet av vissa till marken hörande anordningar inräknas i anskaffningsvärdet för byggnad, även om de icke ingå i byggnadsvärdet.

Värdeminskningsavdrag för byggnad beräknas på ett anskaffningsvärde, bestämt enligt de grunder som angivas i punkt 3 b sista stycket. Har byggnad förvärvats tillsammans med den mark, på vilken den är belägen, anses så stor del av fastighetens anskaffningskostnad belöpa på byggnaden, som det vid fastighetstaxeringen fastställda byggnadsvärdet (minskat med särskilt maskinvärde) utgör av fastighetens hela taxeringsvärde (minskat med

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

särskilt maskinvärde). Om den återstående delen av anskaffningskostnaden för fastigheten visas mera avsevärt över- eller understiga ett skäligt markvärde, får dock det för byggnaden beräknade värdet jämkas. Till anskaffningsvärdet räknas även de kostnader för till- eller ombyggnad som nedlagts efter förvärvet av byggnaden.

Avdrag för årlig värdeminskning av byggnad beräknas enligt avskrivningsplan till viss procent av anskaffningsvärdet. Procentsatsen för värdeminskningsavdraget bestäms efter den tid byggnaden anses kunna utnyttjas. Vid denna bedömning skola beaktas jämväl sådana omständigheter som att byggnadens ekonomiska varaktighetstid kan antagas komma att röna inflytande av framtida rationaliseringar, förändringar med hänsyn till teknikens utveckling, omläggning av verksamhet och liknande. Är på grund av särskilda omständigheter av annan art än nyss nämnts byggnadens värde för rörelsen begränsat till förhållandevis kort tid, skall hänsyn tagas även härtill. Så kan vara fallet exempelvis då fråga är om byggnad för utnyttjande av en begränsad malmfyndighet eller då byggnad, som är belägen på annans grund och som användes i rörelse, vid nyttjanderättens upphörande icke skall lösas av jordägaren.

Skattskyldig får i fråga om byggnad, som är avsedd att användas i hans rörelse, göra avdrag inom avskrivningsplanen — utom för årliga värdeminskningsavdrag — med 10 procent av den på planen upptagna kostnaden för ny-, till- eller ombyggnad. Avdraget fördelas med 2 procent under vart och ett av de fem första beskattningsåren räknat från och med det år då kostnaden nedlagts. Överlåtes byggnaden inom denna tidrymd, får den nye ägaren på motsvarande sätt tillgodoräkna sig

(Nuvarande lydelse)

Utrangeras eller nedrives i rörelse använd byggnad, *beträffande vilken den skattskyldige förebringat utredning om anskaffningsvärdet och i beskattningsavseende åtnjutna värdeminskningsskattavdrag*, får avdrag ske för vad som återstår oavskrivet av anskaffningsvärdet, i den mån detta belopp överstiger vad som influtit vid avyttring av byggnadsmaterialier o. dyl. i samband med utrangeringen eller rivningen.

(Föreslagen lydelse)

de avdrag som återstår för överlåtarens.

Utrangeras eller nedrives i rörelse använd byggnad, får avdrag ske för vad som återstår oavskrivet av anskaffningsvärdet, i den mån detta belopp överstiger vad som influtit vid avyttring av byggnadsmaterialier o. dyl. i samband med utrangeringen eller rivningen.

16. *Kostnaden för anskaffande av sådana markanläggningar på fastighet, avsedd för användning i ägarens rörelse, som avses i andra stycket, avdrages genom årliga värdeminskningsskattavdrag enligt föreskrifterna i denna punkt. Är fråga om rent tillfälliga anläggningar, avsedda att användas endast ett fåtal år, får dock anskaffningskostnaden i sin helhet avdragas för det år då anläggningen anskaffades.*

I anskaffningsvärdet för markanläggningar inräknas kostnaden för sådana markarbeten genom vilka marken göres plan eller fast, såsom röjning av träd, buskar och annat, schaktning av jord- och bergmassor, uppförandet av stödmurar och torrläggning av marken. Till anskaffningsvärdet föres även kostnaden för rivning av byggnad eller annat som tidigare funnits på fastigheten. Vidare inräknas i anskaffningsvärdet kostnaden för olika anordningar såsom vägar, kanaler, hamninlopp och andra tillfarter, körplaner, parkeringsplatser, fotbollsplaner och tennisbanor eller därmed jämförliga anläggningar för personal, planteringar e. d. samt, i den mån de ej vid fastighetstaxering äro att hänföra till byggnad, även brunnar, källare och tunnlar e. d.

Däremot inräknas ej i anskaffningsvärdet för markanläggningar kostnaden för följande slags till-

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

gångar — även om deras värde ingår i det vid fastighetstaxeringen fastställda markvärdet — nämligen anordningar, avsedda att användas tillsammans med vissa maskiner eller andra inventarier i rörelse, eller sådana inventarier som användas för viss verksamhet såsom fundament e. d., industrispår, traversbanor samt ledningar för vatten, avlopp, elektrisk ström, gas m. m. Ej heller inräknas kostnaden för stängsel och andra jämförliga avspärrningsanordningar. På dessa slags tillgångar tillämpas föreskrifterna om värdeminskingsavdrag för maskiner och inventarier i punkterna 3 och 4.

I anskaffningsvärdet för markanläggningar inräknas ej heller kostnaden för sådana anordningar, som ingår i det vid fastighetstaxeringen åsatta markvärdet, såsom ledningar för vatten, avlopp, elektrisk ström, gas m. m. samt andra därmed jämförliga anordningar som äro nödvändiga för en byggnads allmänna användning. Vid beräkning av värdeminskingsavdrag skall värdet av dessa slags anordningar inräknas i avskrivningsunderlaget för byggnad. Dock gäller att, om på samma fastighet kostnaden för de ledningar som avses i detta stycke vid sammanläggning med kostnaden för sådana ledningar som avses i närmast föregående stycke kan antagas understiga en fjärdedel av det sammanlagda kostnadsbeloppet för ledningarna, även de i detta stycke åsyftade ledningarna få i avskrivningshänseende hänföras till maskiner och inventarier enligt nästföregående stycke. Vid det omvända förhållandet skola ledningarna i sin helhet hänföras till avskrivningsunderlaget för byggnad.

Avdrag enligt första stycket för årlig värdeminskning av markanläggning beräknas enligt avskrivningsplan på ett avskrivningsunderlag, som motsvarar tre fjärdedelar

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

av anskaffningsvärdet. Avdraget utgör för år räknat 5 procent av avskrivningsunderlaget, oavsett om anläggningens varaktighetstid är längre eller kortare än tjugo år.

Har rörelsefastighet övergått till ny ägare på annat sätt än genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, får den nye ägaren tillgodoräkna sig de värdeminskningssavdrag för markanläggning på fastigheten som skulle ha tillkommit förre ägaren, om denne fortfarande ägt fastigheten. Har däremot fastigheten övergått till ny ägare genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, får överlåtaren göra avdrag för vad som kvarstår oavskrivet i beskattningsavseende av avskrivningsunderlaget.

17. Lika med kostnader för reparation och underhåll behandlas i avdragshänseende kostnader för sådana ändringsarbeten på byggnad som äro normalt påräkneliga i den bedrivna verksamheten, såsom upp-tagande av nya fönster- och dörr-öppningar samt flyttning av innerväggar och inredning i samband med omdisponering av lokaler. Åtgärder som innebär en väsentlig förändring av fastigheten, såsom då en verkstadsbyggnad ombygges för att i stället användas för helt annat ändamål, äro dock ej att jämställa med reparation och underhåll.

till 35 §.

1. Är fråga om beskattning av realisationsvinst vid avyttring av fastighet, som ingått i den skattskyldiges rörelse, skall beaktas vad i punkt 1 av anvisningarna till 28 § sägs rörande beskattning såsom intäkt av rörelse av vad som erhålles vid avyttring av maskiner eller andra inventarier, vilkas värde icke enligt punkt 7 av anvisningarna till 29 § inräknas i värdet av byggnad.

1. Är fråga om beskattning av realisationsvinst vid avyttring av fastighet, som ingått i den skattskyldiges rörelse, skall beaktas vad i punkt 1 av anvisningarna till 28 § sägs rörande beskattning såsom intäkt av rörelse av vad som erhålles vid avyttring av sådana tillgångar, vilka enligt punkt 7 fjärde stycket eller punkt 16 tredje stycket av anvisningarna till 29 § skola vid beräkning av värdeminskningssavdrag hänföras till maskiner och andra inventarier.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

till 36 §.

1. Vid beräkning av realisationsvinst upptages, utom i fall som avses i 35 § 3 mom. andra stycket, såsom intäkt vad som erhållits för den avyttrade egendomen. Avdrag får — med iakttagande dock av de särskilda föreskrifter som enligt punkt 2 nedan gälla beträffande fastighet — ske för alla omkostnader för förvärvet och avyttringen, således för erlagd köpeskilling, för vad som nedlagts på förbättring av egendomen, för inköps- och försäljningsprovision, för *stämpelkostnader* m. m. Hit räknas jämväl kostnad, som under tid, då intäkt av avyttrad annan fastighet eller i förekommande fall del därav beräknats enligt 24 § 2 eller 3 mom., nedlagts på reparation och underhåll av fastigheten eller fastighetsdelen, i den mån den avyttrade egendomen på grund därav vid avyttringen befunnit sig i bättre skick än vid förvärvet. Har den skattskyldige tidigare fått åtnjuta avdrag för värdeminskning av skog eller annan naturtillgång på avyttrad fastighet eller för värdeminskning av skogsvägar eller täckdikningsanläggningar, skall å andra sidan omkostnadsbeloppet minskas med sådant avdrag. På samma sätt minskas omkostnadsbeloppet med avdrag som för tidigare beskattningsår åtnjutits för värdeminskning av byggnad och sådana inventarier vilkas värde inräknas i fastighetens taxerade byggnadsvärde, dock icke för år då åtnjutet avdrag understigit 3 000 kronor. I intet fall skall dock omkostnadsbeloppet minskas med avdrag för värdeminskning som åtnjutits för år före år 1914. Beräknas anskaffningskostnad för fastighet enligt punkt 2 första eller andra stycket på grundval av visst års taxeringsvärde minskas omkostnadsbeloppet endast med värdeminskningssavdrag för skog, byggnader m. m. som åtnjutits från och med nämnda år. Har den skattskyldige

1. Vid beräkning av realisationsvinst upptages, utom i fall som avses i 35 § 3 mom. andra stycket, såsom intäkt vad som erhållits för den avyttrade egendomen. Avdrag får — med iakttagande dock av de särskilda föreskrifter som enligt punkt 2 nedan gälla beträffande fastighet — ske för alla omkostnader för förvärvet och avyttringen, således för erlagd köpeskilling, för vad som nedlagts på förbättring av egendomen, för inköps- och försäljningsprovision, för *stämpelskatt* m. m. Hit räknas jämväl kostnad, som under tid, då intäkt av avyttrad annan fastighet eller i förekommande fall del därav beräknats enligt 24 § 2 eller 3 mom., nedlagts på reparation och underhåll av fastigheten eller fastighetsdelen, i den mån den avyttrade egendomen på grund därav vid avyttringen befunnit sig i bättre skick än vid förvärvet. Har den skattskyldige tidigare fått åtnjuta avdrag för värdeminskning av skog eller annan naturtillgång på avyttrad fastighet eller för värdeminskning av skogsvägar eller täckdikningsanläggningar eller för värdeminskning som avses i punkt 16 femte stycket av anvisningarna till 29 §, skall å andra sidan omkostnadsbeloppet minskas med sådant avdrag. På samma sätt minskas omkostnadsbeloppet med avdrag som för tidigare beskattningsår åtnjutits för värdeminskning av byggnad och sådana inventarier vilkas värde inräknas i fastighetens taxerade byggnadsvärde, dock icke för år då åtnjutet avdrag understigit 3 000 kronor. I intet fall skall dock omkostnadsbeloppet minskas med avdrag för värdeminskning som åtnjutits för år före år 1914. Beräknas anskaffningskostnad för fastighet enligt punkt 2 första eller andra stycket på grundval av visst års taxeringsvärde minskas omkostnadsbeloppet endast med värde-

(Nuvarande lydelse)

tidigare åtnjutit avdrag för värde-
minskning eller dylikt av lös egen-
dom, minskas omkostnadsbeloppet
med sådant avdrag, i den mån vid
avyttringen återvunna avskrivningar
icke skola upptagas som intäkt av
rörelse. Vad som förstås med i be-
skattningsavseende åtnjutet värde-
minskningsavdrag framgår av 29 § 1
mom. andra stycket. Vidare får vid
vinstberäkningen den skattskyldige
åtnjuta avdrag för under beskatt-
ningsåret utbetalda förvaltningskost-
nader och räntor, därest dessa ej
böra hänföras till annan förvärvs-
källa.

(Föreslagen lydelse)

minskningsavdrag för skog, byggnad-
er m. m. som åtnjutits från och med
nämnda år. Har den skattskyldige
tidigare åtnjutit avdrag för värde-
minskning eller dylikt av lös egen-
dom, minskas omkostnadsbeloppet
med sådant avdrag, i den mån vid
avyttringen återvunna avskrivningar
icke skola upptagas som intäkt av
rörelse. Vad som förstås med i be-
skattningsavseende åtnjutet värde-
minskningsavdrag framgår av 29 § 1
mom. andra stycket. Vidare får vid
vinstberäkningen den skattskyldige
åtnjuta avdrag för under beskatt-
ningsåret utbetalda förvaltningskost-
nader och räntor, därest dessa ej
böra hänföras till annan förvärvs-
källa.

till 41 §.

2. I fråga _____ årets ingång.

Å andra sidan skola utgifterna och
omkostnaderna för inkomstförvärvet
avdragas från intäkten under det år,
då de verkligen blivit av den skatt-
skyldige bestridda, även om de avse
inkomst, som tidigare förvärvats
eller först under ett senare år beräk-
nas inflyta. Även här gäller, att en
utgift, som verkställt under året
före eller efter beskattningsåret, kan
vara att praktiskt taget hänföra till
utgift under beskattningsåret. Så kan
exempelvis, om ränta å en i en hyres-
fastighet intecknad skuld erlagts
omedelbart efter beskattningsårets
utgång, räntan vara att anse såsom
utgift under beskattningsåret, näm-
ligen för det fall, att räntan hänför
sig till beskattningsåret. I fråga om
avdrag för utgifter, som hänföra sig
till realisationsvinst, gälla särskilda
bestämmelser (jfr anvisningarna till
36 § punkt 1).

Å andra sidan skola utgifterna och
omkostnaderna för inkomstförvärvet
avdragas från intäkten under det år,
då de verkligen blivit av den skatt-
skyldige bestridda, även om de avse
inkomst, som tidigare förvärvats
eller först under ett senare år beräk-
nas inflyta. Även här gäller, att en
utgift, som verkställt under året
före eller efter beskattningsåret, kan
vara att praktiskt taget hänföra till
utgift under beskattningsåret. Så kan
exempelvis, om ränta å en i en hyres-
fastighet intecknad skuld erlagts
omedelbart efter beskattningsårets
utgång, räntan vara att anse såsom
utgift under beskattningsåret, näm-
ligen för det fall, att räntan hänför
sig till beskattningsåret. *Om avdrag
för kostnader för reparation och un-
derhåll av sådan fastighet, varav
intäkterna beräknas enligt 24 § 1
mom., gäller även punkt 7 av anvis-
ningarna till 25 §.* I fråga om avdrag
för utgifter, som hänföra sig till rea-
lisationsvinst, gälla särskilda be-
stämmelser (jfr anvisningarna till
36 § punkt 1).

I enlighet _____ eller terminsvis.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1969 och tillämpas första gången på beskattningsår, för vilket taxering i första instans verkställs år 1970.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande vid 1969 års taxering och vid eftertaxering för år 1969 eller tidigare år.

3. Om skattskyldig begär det, skall äldre bestämmelser tillämpas även vid 1970 och 1971 års taxeringar i fråga om fastighet som förvärvats före den 1 juli 1969.

4. När skattskyldig övergår till planenlig avskrivning av byggnad på fastighet, som förvärvats före den 1 juli 1969, får han efter eget val som ingångsvärde för beräkning av värdeminskingsavdrag använda något av följande värden, om nedan angivna förutsättningar föreligger.

a) Har den skattskyldige förvärvat byggnaden genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, får han som ingångsvärde använda byggnadens anskaffningsvärde, ökat med beloppet av de kostnader för till- eller ombyggnad, som efter förvärvet nedlagts på byggnaden, samt minskat med beloppet av de värdeminskingsavdrag för byggnaden som han efter förvärvet erhållit vid taxering till statlig inkomstskatt. Har efter utgången av år 1964 byggnad förvärvats tillsammans med den mark på vilken den uppförts, tillämpas för beräkning av anskaffningsvärdet punkt 2 a andra stycket av anvisningarna till 25 § respektive punkt 7 sjätte stycket av anvisningarna till 29 §.

b) Kan byggnadens anskaffningsvärde inte tillförlitligen utredas eller har byggnaden förvärvats på annat sätt än genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, får den skattskyldige som ingångsvärde använda det taxeringsvärde (byggnadsvärde) som åsatts byggnaden vid 1965 års allmänna fastighetstaxering eller, om byggnaden förvärvats efter utgången av år 1964, det taxeringsvärde (byggnadsvärde) som gällde för byggnaden vid förvärvet, i båda fallen ökat med beloppet av de kostnader för till- eller ombyggnad, som nedlagts på byggnaden efter den 31 december 1964 respektive efter förvärvet, samt minskat med beloppet av de värdeminskingsavdrag för byggnaden som den skattskyldige för motsvarande tid erhållit vid taxering till statlig inkomstskatt.

c) Den skattskyldige får som ingångsvärde även använda det taxeringsvärde (byggnadsvärde) som gäller för byggnaden vid ingången av det beskattningsår, när övergången till planenlig avskrivning äger rum.

5. När skattskyldig beträffande fastighet som används i rörelse övergår till att tillämpa de nya avskrivningsbestämmelserna, får vid beräkning av de ingångsvärden som skall ligga till grund för värdeminskingsavdragen hänsyn tagas till de nya reglerna i punkterna 7 och 16 av anvisningarna till 29 § om vad som är att hänföra till olika slag av tillgångar endast såvitt gäller sådana kostnader som nedlagts efter utgången av år 1964 eller, om fastigheten förvärvats vid en senare tidpunkt, efter förvärvet.

I enlighet härmed gäller att värdet av byggnad skall minskas och inventariervärdet ökas med det restvärde som kvarstår oavskrivet i beskattningsavseende för sådan vid övergången befintlig tillgång som enligt de nya bestämmelserna är att hänföra till maskiner och andra inventarier och som förvärvats efter utgången av år 1964. Vidare får avskrivningsunderlagen för maskiner och andra inventarier, byggnad samt markanläggningar tillföras anskaffningskostnaderna för sådana tillgångar som enligt de nya bestämmelserna skall hänföras till nämnda slag av tillgångar och som anskaffats efter sistnämnda tidpunkt under förutsättning att anskaffningskostnaden icke tidigare avdragits eller avskrivits.

6. Skattskyldig, som vid övergång till planenlig avskrivning av byggnad enligt punkt 4 ovan använt ett taxeringsvärde (byggnadsvärde) som ingångsvärde, får framdeles icke erhålla utrangeringsavdrag som avses i punkt 7 sista stycket av anvisningarna till 29 §, såvida han icke utreder byggnadens anskaffningsvärde och beloppet av de värdeminskingsavdrag för byggnaden som medgivits vid taxering till statlig inkomstskatt.

7. Vid beräkning av ingångsvärde enligt punkt 4 ovan skall på samma sätt som erhållna värdeminskingsavdrag beaktas att byggnad ansetts nedskrivna i beskattningsavseende på grund av att kostnad för ny-, till- eller ombyggnad bestritts genom ianspråktagande av medel avsatta till investeringsfond, nyanskaffningsfond, återanskaffningsfond eller liknande anordning för uppskov med inkomstbeskattning.

Beträffande motiveringen för förslaget hänvisar utskottet till propositionen.

Motionerna

Yrkanden med anledning av propositionen

1) motionerna I: 1030 av herr *Karl Pettersson* och II: 1184 av herr *Petersson* i Gäddvik

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna vad som framförts i motionerna angående tillämpningsbestämmelserna

2) motionerna I: 1038 av herr *Johan Olsson* och II: 1194 av herr *Hansson* i Skegrie

att riksdagen beslutar

a) att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att jordbruksbeskattningskommittén får i uppdrag att med förtur behandla de frågor som aktualiserats i proposition 1969: 100,

b) att extra värdeminskingsavdrag för rörelsefastighet — s. k. primäravdrag — skall medges under tio år med två procent per år dock att avskrivning med 20 % under lägst fem år även kan medges i syfte att bättre anpassa avskrivningen till fastighetens ekonomiska livslängd och att vederbörande utskott utarbetar erforderlig lagtext

3) motionen II: 1195 av herr *Hermansson m. fl.*

att riksdagen avslår propositionen.

Med anledning av propositionen har till utskottet ingivits skrivelse från Industriens skattesakkunnige.

Yrkanden vid riksdagens början

1) motionerna I: 210 av herr *Ottosson m. fl.* och II: 228 av herr *Hovhammar m. fl.*

att riksdagen antar följande

Förslag

till

Lag**om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)**

Härigenom förordnas, att punkt 3 c samt punkt 4 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Anvisningar

till 29 §.

3 c. Värdeminskingsavdrag med — — — särskilda bestämmelser.

Jämkning av — — — i räkenskaperna.

Har skattskyldigs — — — för utskylder.

Ådagalägger skattskyldig, — — — bokförda värdet.

Har ett — — — återstående beloppet.

Skattskyldig må utöver avdrag enligt bestämmelserna i denna punkt åtnjuta avdrag för beräknad framtida prisstegring med ett belopp, motsvarande en femtedel av anskaffningskostnaderna för sådana under beskattningsåret anskaffade maskiner och andra inventarier, vilka vid utgången av beskattningsåret fortfarande tillhörde rörelsen. Vid tillämpning av denna bestämmelse skall iakttagas, att kostnaderna för anskaffning av maskiner och inventarier med en varaktighetstid av högst tre år samt av begagnade inventarier icke må medräknas samt att, då fråga är om inventarier, som av den skattskyldige förvärvats från rörelseidkare med vilken han är förbunden i väsentlig ekonomisk intressegemenskap, anskaffningskostnaden må medräknas endast om tillgången tillverkats under beskattningsåret.

4. Skattskyldig må, — — — undgå taxering.

Avdrag för — — — tillgångarna anskaffats.

Hava under — — — lägre belopp.

Har ett — — — av anskaffningsvärdet.

Har skattskyldig — — — anskaffade tillgångar.

Oaktat vad — — — en skattskyldig.

Då tillgångar, — — — till 28 §.

Finnes skattskyldig — — — fråga verkställdes.

Den omständigheten — — — tredje stycket.

Har före — — — tillgodoräknats honom.

Vad i punkt 3 c. sista stycket stadgas om extra avdrag på grund av prisstegring skall äga motsvarande tillämpning i fråga om maskiner och andra

inventarier, för vilka avdrag för avskrivning åtnjutes enligt bestämmelserna i denna punkt.

Har aktiebolag — — — följande åren.

Angående avdrag — — — till 41 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1970, dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1970 års taxering samt i fråga om efter-taxering för år 1970 eller tidigare år. I samband härmed skall iakttagas följande. Oaktat bestämmelserna i punkt 3 c. sista stycket samt i punkt 4 elfte stycket av anvisningarna till 29 § skola för de beskattningsår, beträffande vilka taxering verkställas åren 1971—1972, extra avdrag för beräknad framtida prisstegring medgivas med i det följande angiven procentuell andel av anskaffningskostnaderna för under vederbörande beskattningsår anskaffade maskiner och andra inventarier, nämligen

såvitt angår det beskattningsår, för vilket taxering i första instans verkställs år 1971, fem procent av anskaffningskostnaderna;

såvitt angår det beskattningsår, för vilket taxering i första instans verkställs år 1972, tio procent av anskaffningskostnaderna; samt

såvitt angår det beskattningsår, för vilket taxering i första instans verkställs år 1973, femton procent av anskaffningskostnaderna.

2) motionerna I: 384 av herr *Virgin m. fl.* och II: 441 (jfr II: 455) av herr *Holmberg m. fl.*

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär utredning om möjligheterna till avskrivning för investeringar i miljövårdande syfte

3) motionerna I: 696 av herr *Harald Pettersson m. fl.* och II: 800 av herr *Josefson* i *Arrie m. fl.*

att riksdagen beslutar om sådana ändringar i kommunalskattelagen, att avdrag för kostnader för vatten- och luftvårdande anläggningar i inkomstkällan jordbruksfastighet kommer att medges, samt att vederbörande utskott utarbetar erforderlig författningstext

4) motionen I: 212 (jfr I: 247) av herr *Karl Pettersson*

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär förslag om sådan ändring i kommunalskattelagen att snabbare avskrivning medges för turistnäringens anläggningar.

Motionerna under 2 behandlar utskottet i detta betänkande endast i vad de avser ovan angivna del av motionernas hemställan. Övriga delar av hemställan har behandlats av utskottet i dess betänkanden 1969: 10 och 18.

Motivering

I: 210 och II: 228

Företagens självfinansieringsmöjligheter skulle förbättras om rätt till avskrivning på maskiners och inventariers återanskaffningsvärde kunde medges. Avskrivning på sådana tillgångars historiska anskaffningsvärde medför att de samlade avskrivningarna i tider av fallande penningvärde är otillräckliga för anskaffning av ett mot den avskrivna tillgången svarande nytt inventarium.

Under den fria avskrivningsrättens tid kunde kapitalförtäring undvikas om företaget besatt tillräckligt avskrivningsunderlag och uppvisade ett bruttoresultat som medgav större årliga avskrivningar och alltså en förkortad avskrivningstid. Genom att den fria avskrivningsrätten togs bort har de företag som är skyldiga att följa kommunalskattelagarnas bestämmelser om redovisning av intäkt från rörelse kommit i ett sämre läge. Att avskrivning på återanskaffningsvärdet är en företagsekonomiskt korrekt redovisningsprincip illustreras bl. a. av att postverket, statens järnvägar och televerket sedan länge tillämpar denna princip.

Eftersom det inte är möjligt att beräkna en tillgångs framtida återanskaffningsvärde får ett schablonmässigt förfarande tillämpas. Erfarenhetsmässigt vet man att prisstegringen under ett inventariums ekonomiska varaktighetstid rör sig om 25 å 30 procent. En avskrivning om 120 procent av den ursprungliga anskaffningskostnaden skulle sålunda ge ett i stort sett tillfredsställande resultat. Detta skulle även innebära att de deklarations- och taxeringstekniska problem som anses vara förenade med en indexreglerad avskrivningsmetod i stort sett försvinner.

I: 384 och II: 441 (jfr II: 455)

Utnyttjandet av våra färskvattentillgångar utan hänsynstagande till grundvattensituationen liksom den ofta ohämmade nedsmutsningen av recipienterna har ställt oss inför en helt ny vattensituation. Bristen på tillfredsställande färskvatten när det gäller den framtida vattenförsörjningen av våra storstadsregioner talar allt tydligare för en intensifierad vattenvård.

Vattenvården måste skapa tillgång till vatten av lämplig kvalitet och i tillräcklig mängd för konsumtion i hushåll och näringsliv. Därtill kommer kraven på en vattenkvalitet som tillfredsställer yrkes- och fritidsfiskares möjligheter att utöva sin verksamhet och människors önskan att kunna bada och idka båtsport i våra vattendrag.

Vattenvårdsfrågorna måste i den framtida samhällsplaneringen inta en betydligt centralare plats än vad hittills varit fallet. Redan vid bebyggelse eller industriplanering måste möjligheten att förhindra en nedsmutsning av

omgivningsvatten vara av central betydelse. Investeringar i vattenvårdande åtgärder är dyrbara och en prioritering måste ske.

För olika framställningsprocesser använder näringslivet i dag en lång rad kemiska preparat av skiftande giftighetsgrad. För det svenska jordbruket har de kemiska preparaten kommit att innebära förbättrade växtbetingelser och skapat möjlighet för en högre och tryggare avkastning av den svenska åkerjorden. Trots detta måste man beakta de stora risker som är förenade med ett okontrollerat användande av kemiska preparat.

Den nuvarande lagstiftningen ger möjligheter till höga krav på rening då det gäller utsläpp i sjöar och vattendrag från nyanlagda industrier, men den ger inte tillräckliga möjligheter att komma till rätta med de redan befintliga föroreningskällorna. Från ekonomisk synpunkt medför en omläggning av en tillverkningsprocess ofta så stora kostnader att det inte är möjligt att övergå till en procedur som skulle innebära en minskad förgiftningsrisk. Samhället måste här vara berett att ingripa för att möjliggöra för företaget att söka nya tillverkningsvägar.

I: 696 och II: 800

Företagsskatteutredningen har i sitt betänkande med förslag till ändrade avskrivningsregler för rörelse- och hyresfastigheter (SOU 1968:26) uttalat att de av utredningen föreslagna ändringarna av de allmänna avskrivningsreglerna för rörelse- och hyresfastigheter innebär en tillfredsställande lösning också för anläggningar av vatten- och luftvårdande natur. I fråga om jordbruksfastigheter har utredningen förklarat att frågan i princip bör lösas på likartat sätt men att de konkreta förslagen skall redovisas i särskilt betänkande.

I årets statsverksproposition har uttalats att proposition med förslag till lagstiftning med anledning av företagsskatteutredningens betänkande kommer att föreläggas vårriksdagen. Eftersom betänkandet endast rör avskrivningsreglerna för rörelse- och hyresfastigheter kan det befaras att avdragsrätten för lantbrukets vatten- och luftvårdande åtgärder inte kommer att lösas i detta sammanhang. I direktiven för jordbruksbeskattningskommittén har uttalats att avskrivningsfrågorna bör lösas på ett likartat sätt inom olika förvärvskällor och att för lantbrukets del en anpassning bör ske till vad som kommer att gälla för rörelsefastigheter. Detta innebär en fördröjning av lantbrukets avskrivningsfrågor i dess helhet och då även beträffande vattenvårdsanläggningar. Emellertid är det särskilt angeläget att avdragsmöjligheter för dessa senare snabbt tillskapas även för lantbruket. Om detta inte kan ske inom ramen för de regler som beslutats för rörelsefastighet bör provisoriska avdragsregler i avvaktan på jordbruksbeskattningskommitténs förslag genomföras omgående, antingen så att direkt avdrag medges för kostnad för vatten- och luftvårdande anläggningar eller

så att sådana kostnader får avskrivas enligt avskrivningsreglerna för täckdiktningensanläggningar.

I: 1030 och II: 1184

Tidigare har avskrivningar inte kunnat få göras på nedlagda elektriska jordkablar. Såväl kraftföretagen som andra företag har till mycket stor del använt sådana. Detta har haft stora fördelar även från samhällets synpunkt på grund av minskade luftledning. Det är av stor vikt för sådana företag, som nedlagt dessa jordkablar, att få avskrivningsmöjligheter för dessa investeringar. Anvisningarna bör utformas på sådant sätt, att sådana kostnader kan få avskrivas i likhet med vad i propositionen anges för anordningar och konstruktioner i och på marken.

Turistnäringen har såväl i egen regi som i samarbete med kommuner under senare år anlagt ett stort antal skidliftar vid våra turistanläggningar. I avskrivningshänseende har dessa anläggningskostnader delats upp mellan byggnads- och inventariervärden. Maskiner har hänförs till inventarier och fundament till byggnader. Enligt propositionen kommer dessa anläggningar i fortsättningen att betraktas i sin helhet som inventarier. Fundament och andra anordningar för skidliftar och andra turistanläggningar av liknande slag bör likställas i avskrivningshänseende med fundament för interna transportanordningar. För att ge klarhet i den frågan bör anvisningarna utformas på sådant sätt att likställighet uppnås när det gäller avskrivningar för interna transportanordningar och fundament för skidliftar m. m.

I: 1038 och II: 1194

Det är av största vikt, att olika näringar med liknande betingelser vad gäller användning av byggnader, maskiner och inventarier får en så långt möjligt likvärdig behandling från skattesynpunkt. Därför är det beklagligt att avskrivningsreglerna för jordbruk inte kunnat behandlas samtidigt med motsvarande regler för rörelse- och hyresfastighet. Denna synpunkt har uppenbarligen bedömts som mindre väsentlig än de fördelar som kan vinnas genom en snabb reform på rörelse- och hyresfastighetsområdet. Det är emellertid mycket angeläget, att den tillsatta jordbruksbeskattningskommittén bedriver sitt arbete skyndsamt, vilket även framhållits i direktiven för kommittén. Det bör dock framhållas, att jordbruksbeskattningskommittén — i den mån detta är möjligt av allmänna utredningsskäl — bör framlägga delresultat av sitt arbete i den del det omfattar lagstiftning motsvarande vad som inryms i propositionen 1969:100 för att därmed snarast möjligt minska nackdelarna av den splittrade behandlingen av företagens avskrivningsregler. Särskilt angeläget är det naturligtvis, att jordbruket får samma möjlighet som övriga företag att göra en aktiv insats i miljövärden.

Den period under vilken primäravdrag får göras är alltför kort. Den bör förlängas till tio år, vilket således innebär avskrivning med 20 % jämsides

med det årliga värdeminskningssavdraget. Inom ramen för dessa 20 % bör dock flexibiliteten i avskrivningarna ökas genom att avskrivning kan medges med högre procentsats än 2 — dock ej under kortare tid än fem år. Det är självfallet mycket svårt att anpassa avskrivningsreglerna till de verkliga förhållandena. Genom förslaget i motionerna tillgodoser man emellertid kravet på en viss flexibilitet och avkortar samtidigt den totala avskrivningstiden ytterligare, vilket är starkt befogat för det stora flertalet rörelsebyggnader med hänsyn till den snabba tekniska och ekonomiska utvecklingen i samhället.

I: 212

Motiveringen för yrkandet i motionen I: 212 återfinns i motionen I: 247. Yrkandet i sistnämnda motion har behandlats av allmänna beredningsutskottet i dess utlåtande 1969: 41.

På grund av de stora investeringar som gjorts i turistanläggningar, bland annat inom Jämtlands län, och med hänsyn till kraven på turistanläggningarnas kvalitet samt behovet av förnyelse när det gäller anläggningarnas utformande och standard bör gällande avskrivningsregler för turistanläggningar omarbetas för att ge möjligheter till snabbare avskrivning och därmed också möjlighet till en anpassning till förändrade förhållanden för turistanläggningar.

II: 1195

De i propositionen föreslagna ändringarna i avskrivningsreglerna vid inkomstbeskattningen för rörelse- och hyresfastigheter innebär betydande skattelättnader vilka till övervägande grad kommer privatkapitalistiska företag till godo. Propositionen bygger på företagsskatteutredningens betänkande, där skattebortfallet uppskattas till 65 milj. kr. för staten och 45 milj. kr. för kommunerna för det första året efter ikraftträdandet. För det femte året skulle enligt utredningen beräkningarna föra fram till ett skattebortfall av 165 milj. kr. för staten och 105 milj. kr. för kommunerna. I fråga om hyresfastigheterna har utredningen uppskattat det årliga skattebortfallet till ungefär 40—45 milj. kr., varav 30 milj. kr. kan antas falla på staten.

I en till utredningen avgiven reservation av ledamoten Tord Ekström uppskattas de föreslagna lindringarna i beskattningen resultera i förlorade skatteinkomster för samhället på minst 300 milj. kr. per år redan vid nuvarande avskrivningsunderlag och vid växande investeringar än mer i framtiden.

Finansministern räknar för sin del med att skattebortfallet såväl när det gäller rörelsefastigheter som hyresfastigheter kommer att överstiga utredningens beräkningar med 25—50 %. Det är alltså en mycket betydande skatteminskning för företagen som man här söker genomföra under moti-

vet att »bättre anpassa gällande regler till det företagsekonomiska kostnadsbegreppet». Redan första året uppgår skattelättnaden till några hundra miljoner kronor och uppgår om några år till en halv miljard.

De stora löntagarorganisationerna har som bekant ställt sig kritiska. Såväl LO som TCO anser att företagsbeskattningen borde utredas och ses över i sin helhet. LO hävdar att de av utredningen framlagda förslagen inte bör genomföras innan betydande brister i utredningen avhjälpes. TCO anser att inga stora ändringar bör företas i företagsbeskattningen förrän man sett över denna i sin helhet. De föreslagna förändringarna är till största delen inte av brådskande karaktär och ett ställningstagande till dem kan därför vänta.

Det är helt obestriddigt att ett genomförande av förslagen i propositionen skulle innebära stora skattelättnader för företagen. Om man utgår från ett oförändrat inkomstbehov för stat och kommun torde det också vara obestriddigt att detta innebär en ökad skattebelastning för löntagare och konsumenter. Även om skatterna eventuellt inte omedelbart skulle höjas för dessa grupper för att ta igen skattelindringen för företagen, ändras genom de lindrigare avskrivningsreglerna ändå den relativa skattebelastningen till löntagargruppernas nackdel.

En sådan förändring kan inte accepteras. Den omfördelning av skattebördan som bör ske måste i stället göras till löntagarnas fördel. Avskrivningsreglerna för företagen är redan mycket fördelaktiga. Det finns heller ingenting i det nuvarande ekonomiska läget som skulle motivera ytterligare lättnader i företagsbeskattningen.

Utskottets yttrande

I propositionen framläggs på grundval av ett betänkande av företagsskatteutredningen (SOU 1968: 26) förslag till ändrade avskrivningsregler vid inkomstbeskattningen för rörelse- och hyresfastigheter. Den nuvarande gränsdragningen mellan inventarier, byggnad och mark grundar sig på de i 1895 års lag om vad till fast egendom är att hänföra utformade bestämmelserna av begreppen fast egendom och byggnad. I propositionen föreslås i fråga om rörelsefastigheter en ändrad indelning i avskrivningshänseende av såväl mark och markanläggningar som byggnad. Sålunda skall för mark och markanläggningar, som har ett nära funktionellt samband med byggnad eller inventarier och därigenom utgör naturliga tillbehör till dessa, värdeminskningsavdrag beräknas enligt de bestämmelser som gäller i fråga om resp. byggnad och inventarier. Likaså skall byggnadstillbehör, som ingår i taxerat byggnadsvärde och som används i produktionsprocessen, avskrivas som inventarier. För byggnader skall gälla — förutom en årlig linjär avskrivning — ett primäravdrag inom avskrivningsplan om 10 % under 5 år.

I fråga om markanläggningar som inte har någon ändamålsgemenskap med verksamhet i rörelse och som inte heller tjänar en byggnads allmänna funktioner föreslås en särskild rätt till avskrivning med 75 % av anskaffningskostnaden under loppet av 20 år.

I fråga om hyresfastigheter föreslås bl. a. procentsatser för värdeminskningsavdragen, vilka ligger inte oväsentligt högre än de som nu tillämpas i praxis.

Bevillningsutskottet har tidigare vid upprepade tillfällen uttalat att reglerna för beräkning av värdeminskningsavdrag för byggnad — så som de tillämpas i praxis — måste anses föråldrade. Utskottet har också, med hänvisning till den snabba utvecklingen inom industri och jordbruk, understrukit önskvärdheten av att avskrivningsbestämmelser införs som i högre grad än de nuvarande beaktar en byggnads ekonomiska livslängd. Såvitt utskottet kan bedöma är förslagen i propositionen — vilka i princip innebär att i fortsättningen endast råmarken av en fastighet inte blir avskrivningsbar — väl ägnade att anpassa reglerna om avdrag för värdeminskning av fast egendom till det företagsekonomiska kostnadsbegreppet. Det måste med särskild tillfredsställelse konstateras att man skapat möjligheter till en högre initialavskrivning och att departementschefen i propositionen som sin mening framhåller att man i den praktiska tillämpningen bör genomföra en mera allmän höjning av procenttalen för den årliga avskrivningen av rörelsebyggnader. Av icke ringa positiv betydelse för företagen är enligt utskottets mening också att man i fortsättningen med reparation och underhåll i vedertagen bemärkelse skall kunna jämställa vissa ändringsarbeten, vilka på grund av sin tekniska karaktär f. n. är att hänföra till ombyggnad och alltså inte kan medföra avdragsrätt vid taxeringen.

Utskottet vill med det anförda biträda förslagen i propositionen. Utskottet avstyrker således bifall till det i motionen II: 1195 framställda yrkandet om avslag på propositionen.

Motionärerna i motionerna I: 1038 och II: 1194 anser den period under vilken *primäraavdrag* skall få göras alltför kort och yrkar bl. a. att den förlängs till tio år, innebärande en avskrivning med sammanlagt högst 20 %. Dessa 20 % bör dock, för att flexibiliteten i avskrivningarna skall ökas, kunna skrivas av inom loppet av lägst fem år.

Av vad utskottet tidigare anfört torde framgå att de föreslagna reglerna kommer att medföra väsentliga skattelättnader för rörelseidkarna och ett skattebortfall för staten som redan på kort sikt kan väntas bli betydande. Utskottet anser därför att man inte utan mycket tungt vägande skäl bör utvidga de i propositionen föreslagna avskrivningsmöjligheterna. Några sådana skäl har motionärerna inte åberopat, och utskottet anser sig därför inte kunna biträda yrkandet om en högre initialavskrivning på rörelsebyggnader än 10 %.

I motionerna I: 1038 och II: 1194 yrkas också att jordbruksbeskattnings-

kommittén skall erhålla i uppdrag att med förtur behandla frågor som gäller avskrivning av *byggnads- och markanläggningar i förvärvskällan jordbruksfastighet*. Motionärerna i motionerna I: 696 och II: 800 anser det angeläget att man — i avvaktan på resultatet av nämnda kommittés arbete — inför provisoriska regler om rätt att vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet erhålla avdrag för kostnader för vatten- och luftvårdande anläggningar.

Utskottet vill inte bestrida att det av flera skäl — inte minst rättvisesynpunkter — hade varit till fördel om förslag till nya avskrivningsregler samtidigt kunnat framläggas även för jordbruksfastigheter.

I direktiven för den i november 1968 tillkallade jordbruksbeskattningskommittén uttalade departementschefen bl. a., att kommunalskattelagens bestämmelser om avskrivning av byggnader så långt möjligt borde vara lika för alla förvärvskällor och att de bestämmelser som kunde komma att beslutas med anledning av företagsskatteutredningens förslag därför borde vara vägledande för motsvarande bestämmelser i fråga om jordbruksbyggnader.

Utskottet är medvetet om de svårigheter som är förenade med att till en förvärvskälla, där kontantredovisning är den dominerande redovisningsformen, överföra ett avskrivningssystem i huvudsaklig överensstämmelse med det som nu föreslås för rörelsebyggnader. Den fortgående rationaliseringen och mekaniseringen inom jordbruket understryker emellertid angelägenheten av att mera tidsenliga regler tillskapas i fråga om jordbrukets kostnader för byggnader och markanläggningar. Utskottet förutsätter därför att arbetet inom jordbruksbeskattningskommittén bedrivs skyndsamt, så att förslag till bestämmelser i ämnet så snart som möjligt kan föreläggas riksdagen. Med det anförda anser utskottet sig ha besvarat motionerna I: 696 och II: 800 samt I: 1038 och II: 1194.

I motionerna I: 384 och II: 441 yrkas — med hänvisning till motionen II: 455 — utredning av frågan om avdrag för *investeringar i miljövårdande syfte*.

Den nya gränsdragningen för vad som i avskrivningshänseende skall räknas till mark, byggnad och inventarier innebär att anordningar i miljövårdande syfte oftast kommer att bli föremål för avskrivning enligt de gynnsamma bestämmelser som gäller i fråga om inventarier. Utskottet vill särskilt understryka att departementschefen i fråga om rörelsefastigheters anordningar för vatten- och luftvård framhållit att det måste anses vara en självklar förutsättning för en rörelses bedrivande, särskilt då fråga är om industriell produktion, att verksamheten så långt möjligt inte ger upphov till vatten- och luftföroreningar. De anordningar som behövs för att förebygga sådana föroreningar från t. ex. en industribyggnad bör därför enligt hans uppfattning anses avsedda att direkt tjäna byggnadens an-

vändning för rörelseändamål, även om de i och för sig inte är oundgängliga för den i rörelsen bedrivna produktionen som sådan.

Med detta uttalande torde såvitt utskottet kan bedöma syftet med motionerna vara i huvudsak tillgodosett. Utskottet avstyrker alltså bifall till motionerna I: 384 och II: 441.

I motionen I: 212 yrkas — med hänvisning till motionen I: 247 — snabbare avskrivning på *turistnäringens anläggningar*.

Utskottet vill med anledning härav ånyo erinra om att markanläggningar avsedda att användas tillsammans med vissa maskiner eller andra inventarier i rörelse enligt förslaget i propositionen inte skall avskrivas som markanläggningar utan som inventarier. Detsamma gäller byggnadstillbehör av liknande karaktär. Motionärernas krav på ökade möjligheter till avskrivning av turistnäringens anläggningar måste enligt utskottets mening därmed anses tillgodosett. Utskottet avstyrker således bifall till motionen I: 212.

Vad utskottet nu anfört innebär också ett besvarande av de i motionerna I: 1030 och II: 1184 aktualiserade frågorna rörande *elektriska jordkablar* och *fundament för skidliftar*. I den mån sådana anordningar har ett funktionellt samband med vissa maskiner eller andra inventarier i rörelse torde de enligt förslaget böra i avskrivningshänseende hänföras till inventarier. Utskottet avstyrker därför också bifall till yrkandet i dessa motioner.

Utskottet har slutligen att behandla lagstiftningsyrkandet i motionerna I: 210 och II: 228 avseende *rätt till avdrag för beräknad framtida prisstegring på maskiner och inventarier* med 120 procent av den ursprungliga anskaffningskostnaden.

Utskottet, som haft att behandla samma motionsyrkande upprepade gånger tidigare, har vid prövning av förevarande fråga bl. a. framhållit att gällande lagstiftning om avskrivning av inventarier innehåller bestämmelser, vilka som helhet framstår som tämligen generösa i jämförelse med vad som gäller i andra, med Sverige jämförbara länder, och utskottet har hänvisat till att såväl företagsbeskattningskommittén som värdesäkringskommittén funnit en indexreglerad avskrivningsmetod vara förenad med åtskilliga deklarations- och taxeringstekniska problem.

På grund härav och då den av motionärerna åsyftade lagändringen med hänsyn till de i propositionen framförda förslagen ter sig mindre angelägen nu än tidigare avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 210 och II: 228.

Industriens skattesakkunnige har i en till bevillningsutskottet ingiven skrift aktualiserat vissa frågor som har samband med den förevarande propositionen.

I skrivelsen framhålls bl. a. att den föreslagna lagtexten inte ger upplysning om hur anskaffningskostnaden för en fastighet skall fördelas mellan mark och byggnad, om förvärvet avser fastighet som innehas med tomträtt, och att detta spørsmål därför bör bli föremål för ytterligare utredning.

Proportioneringsregeln i sjätte stycket av punkten 7 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen avser uteslutande det fall att byggnad förvärvats tillsammans med den mark, på vilken den är belägen. Bestämmelsen avser således inte inköp av byggnad på mark som innehas med tomträtt. Inte heller ger punkten 2 av anvisningarna till 25 § någon upplysning när det gäller att bedöma hur mycket som skall anses belöpa på resp. byggnad och mark vid förvärv av hyreshus beläget på mark som innehas med tomträtt.

Frågan är av den karaktären att den bör avgöras i rättspraxis. Olika lösningar är tänkbara. Eftersom även en tomträttsfastighet normalt är åsatt ett markvärde, torde det inte vara uteslutet att göra en liknande proportionering av köpeskillingen som i fråga om fastighetsförvärv i allmänhet. I det fall att ett företag i en bristsituation tvingas betala en särskild ersättning för att komma i besittning av ett tomträttskontrakt kan det enligt utskottets mening finnas anledning jämställa denna ersättning med en ersättning för övertagande av hyresrätt.

I skrivelsen har aktualiserats också ett annat spørsmål avseende de olika former av samgående som förekommer mellan kommuner och enskilda. Som exempel anges det fall att ett företag lämnar en ersättning till en kommun för att denna skall dimensionera avloppsledningar och liknande för att tillgodose också företaget behov. Det framhålls att kommunerna i dessa fall blir ägare av ledningarna och att vederbörande företag inte tillförs något avskrivningsunderlag.

Enligt utskottets mening ligger det nära till hands att betrakta ersättningar av ifrågavarande art som anslutningsavgifter, vilka enligt förslaget i propositionen inte bör vara föremål för värdeminskningsskatt. Å andra sidan måste det anses mindre tillfredsställande att ett företag till följd av avskrivningsreglernas utformning anser sig böra i egen regi vidta åtgärder mot exempelvis vattenförorening i de fall sådana åtgärder på ett rationellare och ändamålsenligare sätt kan ombesörjas av kommunen.

Enligt utskottets uppfattning har den nu berörda frågan viss anknytning till frågan om gemensamhetsanläggningar. Departementschefen har i propositionen antytt att han ämnar utreda de beskattningsfrågor som sammanhänger med sådana anläggningar. Enligt utskottets mening skulle det vara till fördel om därvid också spørsmål av nu antydd art kunde bli föremål för prövning.

I skrivelsen begärs slutligen ett förtydligande av övergångsbestämmelserna av innebörd att sådana skattskyldiga, som redan före de nya bestämmelsernas ikraftträdande tillämpat planenlig avskrivning av byggnad, skall tillämpa punkten 5 och inte punkten 4 av nämnda bestämmelser. Med anledning härav vill utskottet upplysa om att punkten 4 i övergångsbestämmelserna avser skattskyldig, som »övergår till planenlig avskrivning av byggnad», medan punkten 5 avser skattskyldig, som »övergår till att tillämpa de nya

avskrivningsbestämmelserna». Därmed torde enligt utskottets uppfattning vara tillfredsställande klarlagt att punkten 5 avser även företag, vilka redan tidigare tillämpat den planenliga avskrivningen.

Departementschefen har i propositionen uttalat att rätt till avdrag för oavskrivet restvärde på markanläggningar bör kunna medges när hela den på fastigheten bedrivna verksamheten nedläggs. Detta har emellertid inte kommit till uttryck i förslaget till författningstext. Bestämmelsen i fråga bör ingå i sista stycket av punkten 16 av anvisningarna till 29 §. Vid beräkning av realisationsvinst bör å andra sidan omkostnader för förvärv av sådan fastighet minskas med sålunda erhållet utrangeringsavdrag. Detta föranleder utskottet att föreslå ett tillägg till första punkten av anvisningarna till 36 §.

Den rätt till utrangeringsavdrag för lösa inventarier som f. n. gäller i fråga om hyreshus bör enligt utskottets mening bibehållas. Utskottet föreslår därför att sista stycket av punkten 2 b av anvisningarna till 25 § i författningsförslaget ändras.

I övrigt föreslår utskottet vissa ändringar i förtydligande syfte och av redaktionell karaktär av punkterna 2 b och 3 av anvisningarna till 25 §, punkten 16 av anvisningarna till 29 § och punkten 1 av anvisningarna till 36 §. I fråga om sistnämnda anvisningspunkt förordas bl. a. den ändringen att orden »tidigare» och »för tidigare beskattningsår» utgår.

Enligt 1 § förordningen den 17 november 1961 om skattefrihet för bidrag från norrlandsfonden, m. m., är bidrag eller lån som utgår från norrlandsfonden eller malmfonden på grund av garanti för täckande av förlust på viss verksamhet (förlustgaranti) med visst undantag frikallade från skatteplikt. Medel, som utgår på grund av sådan förlustgaranti och är hänförliga till verksamhet som ingår i särskild förvärvskälla för mottagaren, utgör enligt 4 § samma förordning skattepliktig intäkt i förvärvskällan, dock inte till den del medlen motsvarar sådana utgifter för vilka avdrag inte kan erhållas som för driftkostnad och som inte heller avser anskaffning av tillgång för stadigvarande bruk. Har en skattskyldig, som åtnjutit skattepliktig intäkt på grund av förlustgaranti, i den med garantin avsedda verksamheten haft sådan utgift för anskaffning av byggnad eller för ny-, till- eller ombyggnad för vilken han är berättigad att åtnjuta årliga värdeminskingsavdrag, får han enligt 5 § i förordningen tillgodoräkna sig — förutom avdrag enligt avskrivningsplan — ett mot den skattepliktiga intäkten svarande värdeminskingsavdrag.

Med hänsyn bl. a. till att enligt förslaget i propositionen i fortsättningen även markanläggningar blir avskrivningsbara och då till följd därav vid tillämpning av 5 § förordningen om skattefrihet för bidrag från norrlandsfonden, m. m. också utgifter för markanläggningar bör beaktas föreslår utskottet vissa ändringar av sistnämnda författningsrum.

Mot de delar av propositionen som i det föregående inte upptagits till särskild behandling har utskottet inte funnit anledning till erinran.

Utskottets hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet

A) att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 100

dels antar det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med de ändringar, att punkterna 2 b och 3 av anvisningarna till 25 §, punkt 16 av anvisningarna till 29 § och punkt 1 av anvisningarna till 36 § erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

till 25 §.

2. b. Avdrag enligt ————— a ovan.

Avskrivnes maskinell ————— enligt planen.

Avdrag för årlig värdeminskning enligt särskild avskrivningsplan medgives även beträffande lösa inventarier som höra till fastigheten.

Avdrag för årlig värdeminskning enligt särskild avskrivningsplan medgives även beträffande lösa inventarier. Utrangeras sådant inventarium, får avdrag ske för vad som återstår oavskrivet av anskaffningsvärdet.

3. Användes fastighet, varav intäkterna beräknas enligt 24 § 1 mom., helt eller delvis i ägarens rörelse, tillämpas punkterna 3, 4, 7, 16 och 17 av anvisningarna till 29 § i fråga om rätt till avdrag för värdeminskning m. m. av sådana i rörelsen använda tillgångar som ingå i fastighetens mark- och byggnadsvärdet. Härvid iakttages bland annat att reglerna om avdrag för värdeminskning av maskiner och inventarier tillämpas även beträffande till

3. Användes fastighet helt eller delvis i ägarens rörelse, skall avdrag för kostnaden för fastigheten till den del som sålunda använts medgivas vid beräkning av nettointäkt av rörelsen i enlighet med bestämmelserna i 29 § med tillhörande anvisningar.

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

fastigheten hörande fasta maskiner och andra inventarier, för vilka särskilt maskinvärde redovisas enligt punkt 5 av anvisningarna till 10 §, om de användas i rörelsen. Vidare iakttages att reglerna i punkt 2 b om avdrag för värdeminskning av värmepannor m. m. icke tillämpas, när avdrag för värdeminskning av byggnad medgives enligt föreskrifterna i punkt 7 av anvisningarna till 29 §.

Om fastighetens ägare begär det, tillämpas punkterna 3 a—c, 7, 16 och 17 av anvisningarna till 29 § i fråga om fastighet eller del av fastighet som användes i rörelse bedriven av annan än fastighetsägaren.

Om fastighetens ägare begär det, tillämpas punkterna 3 a—c, 7, 16 och 17 av anvisningarna till 29 § i fråga om fastighet eller del av fastighet som användes i rörelse bedriven av annan än fastighetsägaren. Vid utrangering i sådant fall av tillgång, för vilken föreskrifterna i de nämnda punkterna 3 a—c äro tillämpliga, får avdrag ske för vad som återstår oavskrivet av anskaffningsvärdet.

Avskrivet tillgång — — — — — 1 mom.

till 29 §.

16. Kostnaden för anskaffande av sådana markanläggningar på fastighet, avsedd för användning i ägarens rörelse, som avses i andra stycket, avdrages genom årliga värdeminskningssavdrag enligt föreskrifterna i denna punkt. Är fråga om rent tillfälliga anläggningar, avsedda att användas endast ett fåtal år, får dock anskaffningskostnaden i sin helhet avdragas för det år då anläggningen anskaffades.

16. Kostnaden för anskaffande av sådana markanläggningar på fastighet, avsedd för användning i ägarens rörelse, som avses i andra stycket, avdrages genom årliga värdeminskningssavdrag enligt föreskrifterna i denna punkt. Avdrag medgives endast för sådan kostnad som bestritts av den skattskyldige och avser arbete, vilket utförts under tid han ägt fastigheten. Är fråga om rent tillfälliga anläggningar, avsedda att användas endast ett fåtal år, får anskaffningskostnaden i sin helhet avdragas för det år då anläggningen anskaffades.

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

I anskaffningsvärdet — — — — — tunnlar e. d.

Däremot inräknas — — — — — och 4.

I anskaffningsvärdet — — — — — för byggnad.

Avdrag enligt — — — — — tjugo år.

Har rörelsefastighet övergått till ny ägare på annat sätt än genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, får den nye ägaren tillgodoräkna sig de värdeminskningssavdrag för markanläggning på fastigheten som skulle ha tillkommit förre ägaren, om denne fortfarande ägt fastigheten. Har däremot fastigheten övergått till ny ägare genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, får överlåtaren göra avdrag för vad som kvarstår oavskrivet i beskattningsavseende av avskrivningsunderlaget.

Har rörelsefastighet övergått till ny ägare på annat sätt än genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, får den nye ägaren tillgodoräkna sig de värdeminskningssavdrag för markanläggning på fastigheten som skulle ha tillkommit förre ägaren, om denne fortfarande ägt fastigheten. Har däremot fastigheten övergått till ny ägare genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, får överlåtaren göra avdrag för vad som kvarstår oavskrivet i beskattningsavseende av avskrivningsunderlaget. *Vad nu sagts om oavskrivet restvärde tillämpas även när den på fastigheten bedrivna rörelsen nedlägges och fastighetens markanläggningar på grund därav sakna värde för fastighetens ägare.*

till 36 §.

1. Vid beräkning av realisationsvinst upptages, utom i fall som avses i 35 § 3 mom. andra stycket, såsom intäkt vad som erhållits för den avyttrade egendomen. Avdrag får — med iakttagande dock av de särskilda föreskrifter som enligt punkt 2 nedan gälla beträffande fastighet — ske för alla omkostnader för förvärvet och avyttringen, således för erlagd köpeskillning, för vad som nedlagts på förbättring av egendomen, för inköps- och försäljningsprovision, för stämpelskatt m. m. Hit räknas jämväl kostnad, som under tid, då intäkt av avyttrad annan fas-

1. Vid beräkning av realisationsvinst upptages, utom i fall som avses i 35 § 3 mom. andra stycket, såsom intäkt vad som erhållits för den avyttrade egendomen. Avdrag får — med iakttagande dock av de särskilda föreskrifter som enligt punkt 2 nedan gälla beträffande fastighet — ske för alla omkostnader för förvärvet och avyttringen, således för erlagd köpeskillning, för vad som nedlagts på förbättring av egendomen, för inköps- och försäljningsprovision, för stämpelskatt m. m. Hit räknas jämväl kostnad, som under tid, då intäkt av avyttrad annan fas-

(Kungl. Maj:ts förslag)

tighet eller i förekommande fall del därav beräknats enligt 24 § 2 eller 3 mom., nedlagts på reparation och underhåll av fastigheten eller fastighetsdelen, i den mån den avyttrade egendomen på grund därav vid avyttringen befunnit sig i bättre skick än vid förvärvet. Har den skattskyldige tidigare fått åtnjuta avdrag för värdeminskning av skog eller annan naturtillgång på avyttrad fastighet eller för värdeminskning av skogsvägar eller täckdikningsanläggningar eller för värdeminskning som avses i punkt 16 femte stycket av anvisningarna till 29 §, skall å andra sidan omkostnadsbeloppet minskas med sådant avdrag. På samma sätt minskas omkostnadsbeloppet med avdrag som för tidigare beskattningsår åtnjutits för värdeminskning av byggnad och sådana inventarier vilkas värde inräknas i fastighetens taxerade byggnadsvärde, dock icke för år då åtnjutet avdrag understigit 3 000 kronor. I intet fall skall dock omkostnadsbeloppet minskas med avdrag för värdeminskning som åtnjutits för år före år 1914. Beräknas anskaffningskostnad för fastighet enligt punkt 2 första eller andra stycket på grundval av visst års taxeringsvärde minskas omkostnadsbeloppet endast med värdeminskningensavdrag för skog, byggnader m. m. som åtnjutits från och med nämnda år. Har den skattskyldige tidigare åtnjutit avdrag för värdeminskning eller dylikt av lös egendom, minskas omkostnadsbeloppet med sådant avdrag, i den mån vid avyttringen återvunna avskrivningar

(Utskottets förslag)

tighet eller i förekommande fall del därav beräknats enligt 24 § 2 eller 3 mom., nedlagts på reparation och underhåll av fastigheten eller fastighetsdelen, i den mån den avyttrade egendomen på grund därav vid avyttringen befunnit sig i bättre skick än vid förvärvet. Har den skattskyldige fått åtnjuta avdrag för värdeminskning av skog eller annan naturtillgång på avyttrad fastighet eller för värdeminskning av skogsvägar eller täckdikningsanläggningar eller för värdeminskning som avses i punkt 16 femte eller sjätte stycket av anvisningarna till 29 §, skall å andra sidan omkostnadsbeloppet minskas med sådant avdrag. På samma sätt minskas omkostnadsbeloppet med avdrag som åtnjutits för värdeminskning av byggnad samt därmed vid beräkning av värdeminskningensavdrag likställda tillgångar (jfr punkt 2 b första stycket av anvisningarna till 25 § och punkt 16 fjärde stycket av anvisningarna till 29 §), dock icke för år då åtnjutet avdrag understigit 3 000 kronor eller om vid avyttringen återvunna avskrivningar skola upptagas som intäkt av rörelse. I intet fall skall dock omkostnadsbeloppet minskas med avdrag för värdeminskning som åtnjutits för år före år 1914. Beräknas anskaffningskostnad för fastighet enligt punkt 2 första eller andra stycket på grundval av visst års taxeringsvärde minskas omkostnadsbeloppet endast med värdeminskningensavdrag för skog, byggnader m. m. som åtnjutits från och med nämnda år. Har den skattskyldige tidigare åtnjutit

(Kungl. Maj:ts förslag)

icke skola upptagas som intäkt av rörelse. Vad som förstås med i beskattningsavseende åtnjutet värdeminskingsavdrag framgår av 29 § 1 mom. andra stycket. Vidare får vid vinstberäkningen den skattskyldige åtnjuta avdrag för under beskattningsåret utbetalda förvaltningskostnader och räntor, därest dessa ej böra hänföras till annan förvärvskälla.

(Utskottets förslag)

avdrag för värdeminskning eller dylikt av lös egendom, minskas omkostnadsbeloppet med sådant avdrag, i den mån vid avyttringen återvunna avskrivningar icke skola upptagas som intäkt av rörelse. Vad som förstås med i beskattningsavseende åtnjutet värdeminskingsavdrag framgår av 29 § 1 mom. andra stycket. Vidare får vid vinstberäkningen den skattskyldige åtnjuta avdrag för under beskattningsåret utbetalda förvaltningskostnader och räntor, därest dessa ej böra hänföras till annan förvärvskälla.

dels antar följande

Förslag

till

Förordning

om ändring i förordningen den 17 november 1961 (nr 528)

om skattefrihet för bidrag från norrlandsfonden, m. m.

Häri genom förordnas, att 5 § förordningen den 17 november 1961 om skattefrihet för bidrag från norrlandsfonden, m. m., skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

*(Nuvarande lydelse)**(Utskottets förslag)*

5 §.

Har skattskyldig, vilken åtnjutit skattepliktig intäkt som i 4 § sägs, i den med förlustgarantin avsedda verksamheten haft utgift för anskaffning av sådan byggnad eller för sådan ny-, till- eller ombyggnad å fastighet beträffande vilken avdrag för värdeminskning beräknas på sätt i punkt 7 *tredje stycket* anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen

Har skattskyldig, vilken åtnjutit skattepliktig intäkt som i 4 § sägs, i den med förlustgarantin avsedda verksamheten haft utgift för anskaffning av sådan byggnad *eller markanläggning* eller för sådan ny-, till- eller ombyggnad å fastighet beträffande vilken avdrag för värdeminskning beräknas på sätt i *punkterna 7 och 16 av* anvisningarna till

(Nuvarande lydelse)

angives, äger han tillgodoräkna sig, utöver avdrag enligt avskrivningsplan, ett mot beloppet av den skattepliktiga intäkten svarande värdeminskingsavdrag. Sistnämnda avdrag må dock icke överstiga beloppet av nämnda utgift, ej heller vad som i beskattningshänseende kvarstår oavskrivet av tillgången i fråga.

(Utskottets förslag)

29 § kommunalskattelagen anges, äger han tillgodoräkna sig, utöver avdrag enligt avskrivningsplan, ett mot beloppet av den skattepliktiga intäkten svarande värdeminskingsavdrag. Sistnämnda avdrag må dock icke överstiga beloppet av nämnda utgift, ej heller vad som i beskattningshänseende kvarstår oavskrivet av tillgången i fråga.

B) att riksdagen avslår

1) motionerna I: 210 och II: 228

2) motionerna I: 384 och II: 441, i vad avser avskrivningsreglerna,

3) motionerna I: 696 och II: 800

4) motionerna I: 1030 och II: 1184

5) motionerna I: 1038 och II: 1194

6) motionen I: 212

7) motionen II: 1195,

i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet anfört och hemställt.

Stockholm den 13 maj 1969

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande

från första kammaren: herrar John Ericsson (s), Lundström (fp), Yngve Nilsson (m), Tage Johansson (s), Gösta Jacobsson (m), Tistad (fp), Wirmark (s), Mattsson (cp)*, Stadling (s) och Ove Karlsson (s)*; samt

från andra kammaren: herrar Brandt (s), Engkvist (s), fru Nettelbrandt (fp), herrar Kristenson (s), Carlstein (s), Eriksson i Bäckmora (cp), Hammarsten (s)*, Enarsson (m), fru Bergman (s)* och herr Sundkvist (cp).

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservation

av herrar *Eriksson* i Bäckmora (cp) och *Sundkvist* (cp), vilka dels anfört följande:

De i propositionen föreslagna ändringarna i avskrivningsreglerna berör endast rörelse- och hyresfastigheter och utgår från den gränsdragning för vad som i avskrivningshänseende skall räknas till mark, byggnad och inventarier vilken föreslagits i företagsskatteutredningens betänkande SOU 1968:26. Frågan om avskrivningsregler för jordbruksfastigheter har överlämnats till den nyligen tillsatta jordbruksbeskattningskommittén för ytterligare överväganden. Detta innebär, att reformeringen av jordbrukets avskrivningsregler sannolikt kommer att fördröjas under ett par år. Tidsförskjutningen berör även avskrivningsreglerna för sådana anläggningar inom jordbruket, som syftar till en förbättrad vatten- och luftvård. Det är beklagligt, att en ändring av reglerna för avskrivning på sådana anläggningar inte kan ske i anslutning till införandet av den nya miljöskyddslagen. Rättvisesynpunkter talar dessutom för en provisorisk reformering av jordbrukets avskrivningsregler inte minst mot bakgrund av de statsbidrag för miljövärdande åtgärder inom industrin, som under en femårsperiod skall utgå på godkänd investeringskostnad med högst 25 % inom denna sektor av näringslivet.

dels ansett, att utskottet under punkten B 3 bort hemställa

att riksdagen med anledning av motionerna I: 696 och II: 800 i skrivelse till Kungl. Maj:t begär förslag till höst- riksdagen om sådan provisorisk ändring av kommunal- skattelagen den 28 september 1928 (nr 370), att vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet generösare värde- minskningsavdrag kan medges i fråga om investeringar i luft- och vattenvårdande syfte.